

CRESUS

Het meten en mobiliseren van vermogen voor een samenhangende, inclusieve en eerlijke samenleving

DUUR
 1/10/2013 - 28/02/2018

BUDGET
 1.300.000 €

PROJECT BESCHRIJVING

Hoewel de armoedegradaad in België gedurende de voorbije jaren relatief constant bleef, bevindt nog steeds een aanzienlijk percentage van de bevolking zich onder de armoedelijn. In het kader van onder andere "de Europa 2020 Agenda" heeft de Belgische overheid zich verbonden tot een substantiële vermindering van armoede en sociale uitsluiting. In de context van een verouderende bevolking, een krimpende groep actieven, een steeds intensere internationale concurrentie en de noodzakelijke budgettaire consolidatie zal dit duidelijk geen gemakkelijke opgave zijn. Bovendien wordt België vanuit diverse hoeken aangespoord om het overheidstekort te verminderen, alsook de sociale uitgaven en de lasten op arbeid. Indien België haar ambitieuze sociale doelstellingen wil realiseren, dan zal een grondige heroriëntatie van het sociaaleconomisch beleid nodig zijn, met inbegrip van de wijze waarop we de welvaartsstaat en de sociale zekerheid financieren. Daartoe ligt er onaangeroerd potentieel in de spaartegoeden en beleggingen van de Belgen. De neiging tot sparen en kapitaalopbouw zou eventueel gekanaliseerd kunnen worden om de druk op de sociale zekerheid te verminderen, met name op de toekomstige uitgaven voor huisvesting, pensioenen en gezondheidszorg.

Daarnaast is het duidelijk merkbaar dat de interesse in vermogensongelijkheid sterk groeit, zowel in beleidsmatige als academische middens. Recente studies documenteren wijdverspreide stijgingen in ongelijkheid (OECD, 2008 en 2011). De recente interesse in het niveau van ongelijkheid en zijn drijvende factoren heropent een oud debat over de gevolgen van deze stijgende economische ongelijkheid. Invloedrijke onderzoekers zoals Wilkinson en Pickett (2009) en Stiglitz (2012) hebben recent geargumenteed dat ongelijkheid nadelig is voor een heel aantal sociale, politieke en economische factoren.

Terwijl er reeds veel studies beschikbaar zijn over de verdeling van individuele en huishoudinkomens in België, ontbreekt een betrouwbaar beeld over de vermogensverdeling. Toch is deze informatie van cruciaal belang voor een efficiënte en rechtvaardige belastingheffing alsook voor het modelleren van beslissingen inzake arbeidsaanbod, ondernemerschap, spaargedrag en lange-termijn-zorgverstrekking. Al deze onderwerpen zijn zowel wetenschappelijk als maatschappelijk zeer relevant.

CRESUS

Het doel van het CRESUS project is de analyse van vermogens ten volle te integreren in het onderzoek naar sociaaleconomisch beleid. Bovendien willen we de overheid en andere actoren voorzien van de nodige kennis en feiten om haar beleid inzake vermogen optimaal vorm te geven. Concreet focussen we ons op de volgende vier aspecten:

1. We beschrijven duidelijk, gedetailleerd en betrouwbaar de verdeling van vermogens in België op basis van het recent vrijgegeven HFCS databestand van de Europese Centrale Bank en de bestaande SHARE databank. We maken een gedetailleerde analyse van de verdeling van vermogens naar socio-demografische en socio-economische kenmerken, waarbij we bijzondere aandacht besteden aan de onderkant van de verdeling, alsook aan de ouderen.
2. We werken baanbrekende theoretische modellen uit voor het verklaren van vermogensopbouw, de optimale belasting van kapitaal wanneer de belasting op arbeid niet optimaal is, wanneer de huishoudens zich niet rationeel gedragen, of wanneer perfecte spreiding van inkomensstromen niet mogelijk is.
3. We ontwikkelen instrumenten die ex-ante beleidsevaluatie toelaten, met name een micro-simulatiemodel dat informatie over vermogen integreert, en dat toelaat de verdelingsimplicaties van beleidsverandering te simuleren.
4. We analyseren de implicaties voor beleid, met een bijzondere focus op de volgende thema's. Hoe kunnen we de meting van armoede en sociale uitsluiting verbeteren, en daarbij informatie over vermogens integreren? Wat is de impact op spaargedrag en vermogensopbouw wanneer herverdeling tot op zekere hoogte afhankelijk zou worden gemaakt van vermogens? Hoe kunnen we vermogens in rekening brengen bij het herverdelingsproces? Tenslotte, kunnen de belastingen verschuiven van arbeid naar vermogens, en welke herverdelende impact zou dit kunnen hebben?

Het project heeft bijgevolg twee grote doelstellingen:

- a. We willen bijdragen tot een beter geïnformeerd publiek debat en beleidsvorming inzake een aantal belangrijke maatschappelijke doelstellingen zoals de vermindering van de armoede en sociale uitsluiting, een rechtvaardige en efficiënte belastingheffing, betaalbare en doelmatige pensioenen en gezondheidszorg, een efficiënte werking van de arbeidsmarkt, etc.
- b. We willen een significante bijdrage leveren tot de internationale wetenschappelijke literatuur over thema's zoals de verdeling van inkomens en vermogens, de meting van armoede, ongelijkheid en sociale uitsluiting, de integratie van vermogensinformatie in sociaal beleid, de optimale belasting van arbeid en kapitaal, etc.

Door het onderzoeken van de bovengenoemde onderzoeksvragen willen we het algemene publiek en beleidsmakers informeren in de geest van het Mirrlees Review (2011). Dit initiatief betrof een gezamenlijke inspanning van vooraanstaande experts en omvatte een uitgebreid overzicht van het belastingstelsel in het Verenigd Koninkrijk. Het werk stelt verschillende mogelijke richtingen voor hervorming voor. Sindsdien is het een referentiewerk geworden dat niet alleen de huidige staat van de theorie documenteert maar ook een reeks openstaande beleidsopties oplijst.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Ive Marx

Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck
ive.marx@uantwerpen.be

Partners

Sergio Perelman

Université de Liège (ULg)
CREPP, HEC Département d'Economie
sergio.perelman@ulg.be

André De Coster

Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)
Onderzoekscentrum Publieke Economie
andre.decoster@kuleuven.be

